

DRAŠAR

Napsala
Tereza Nováková.

„Naše Teklička vás tam dove-
de,“ rozzoučil Skřivánek. „Může
vás Josef kousíček vyprovodit. A
nežli bude po škole, vodpočnete
si, a povíne si, jak to uděláme.“

„Přijďte, maminko,“ loučil se
student, odcházející s bratrem Skřivá-
nkou.

I děvčátka, z nichž dvě již školu
navštěvovala, ze světlice se vy-
tratila: žena odnášela poslední
zbylé nádobí, muž posadil se na-
proti Michlově a započal: „Vyříd-
te panu Michlovi, že to tak zvoztat
nemůže. Sme taky lidi potřební,
máme domek, ale na něm dluhu
dost, a tři děti, nemůžeme žít dí-
tě cizí! Dyž mě moje přemlouvala,
abych vzal Josefa Michlova do by-
tu na půl zdravý, říkala, že je to
chlapec z rodu měšťanského, že
vás zná. Uděl sem to panu Mich-
lovi lačno, čítal sem jenomej pětá-
padesát zlatých vídeňského císla
na celičkej rok, — stejné bysme
to udělat nemohli, dyby nebyl po-
hromadě s Václavem Kastnáro-
vým. Váš manžel na všecko pří-
stoupil, — ale zvoztává nám pořá-
dem dlužen...“

„Toť, toť, Drašarko,“ přetrhla
mu žena nevrlouč. „Něco se
mi můj navýčká, že sem to ne-
měla dělat, že sem se pro krajana
sama připravila do škody! Já smej
šlela, že budete spravedlivě platit,
takovej přeej dům v rynku a to-
liká pole! Já sem jenomej z příby-
tu, ale naši na Václava pošlaj
dost, peníze a eště do kuchyně —
a je přeej svůj!“

„Dyť víte, paní Skřivánková,
že pro ten nehodný process do
trápení sme upadli! Nebejt toho
moh' Jozífek bejt u Štursů, nemu-
seli jsme vás vobtěžovat... Ale
před našim ani míno jejich se vy-
slovit nesmí, — na dosmrť se
s něma neudobříme.“

„To lituju,“ namítl serbus jíz-
livě, „mohli mět tu škodu Štursů-
vi, na ně by se to spíš patřilo, je
to přízeň nejlíší. A nemyslete
si, paní Michlová, že sou jenomej
tak, maj' slušný stavení, za Dolní
branou, jak se de na Lány, pole a
luka taky; syn študýruje, je už
snad panem filosofem, holčička bej
vá tuze vyparáděná, hleděj' si
svejejch dětí, vobtěžou na ně.“

Kvíl několikrát hlavou a počí-
val se významně na ženu svou a
pak opěť na Michlovou. Ta poro-
učela; rozslzela se lítostí a za-
kryvla si tvář zástěrkou, počala
konečně slyšitelně vzlykat.

„Jó, milá paní Michlová, to by
každěj, vypravít chlapee na stu-
diu, mět z něho pána, chlubit se
s ním po městě,“ podotkl serbus
neúprosně. „A inš, aby ho živili
a měli z něho škodu! Že vám a
vášemu manželovi haňba nejní —
přeej měšťani královského města
Poličky! Pejcha je ve vás Polič-
cích veliká, na Litomyšlský shlíží-
te, jako byste co lepšího byli, sy-
ny cheete mět pánama, — a pak
zvoztáváte dlužní!“

Ve Skřivánkové se přee hml
krajanský cit a také jí bylo líto
Michlově, která ustavičně tíše pla-
kala: „Dyť Litomyšláci taky svo-
je syny na studiu dávaj', a to ne-
jenomej měšťani, taky inš. Každ-
dej chee svému dítěti polepsit.“

„Ale maj' školy v městě; tako-
vá študýruje potomec moc nekoštu-
je! Musí si to člověk náležit před-
ložít, nežli se k něčemu vodhod-
lá.“

„Říkájí u nás, že študiosi dostá-
vaj překrutný podpory,“ hles-
la Michlová.

„To dostávaj, ale ne parvisti
a cizí!“ přisvědčoval Skřivánek.
„Musí se študiosi vosvědčit, musí
bejt premiantem a musí se za něho
někdo mocej přimluvit. Ale kdež
Josef Michl z Poličky! Kdák ho
zná?“

„Dyť ve vašom rodě, Drašar-
ko, je kolik pánu páterů, farářů
a děkanů, a Drašar je z tý pře-
krutný rychty v Kórový, říkala
sem našemu, že ste rod možnej...“
upokojovala serbusova žena man-
žela i Veroniku.

„Pan děkan Polenskej je už za-

kopanej kolik roků, z rychty Kó-
rovecký něčehož žádat nemůžem,
rozdělení jmění už se stalo, než
nastoupil nynější hospodář. Ale
povídá nám, že bude Jozífek do
hor, do Branný, k panu farářovi,
až kerak ve studiu vobstojí.“

„Cák to, to vobstojí,“ horlil
Skřivánek, smíklivě jí naladěn
poukazem k strýci farářovi. „Ptal
jsem se, je tomu pár dní, na Vá-
clava našeho a taky na Josefa; ve-
leditostojný pan professor Adrián
ho chválil, že dobře počítá, že ně-
mecky líp rozumí než zvoztatní
češi. A je v tej klasse sto čtrnáct
študiósů, to je co říct, paní Mich-
lová, dyž se mezi něma chlapee
vyznaená!“

„Jozífek už při kitu svatým
předpovídá, že bude něčim vel-
kým,“ ujišťovala Michlová, sepa-
vši v klíně zbožné ruce.

„Važe si toho, že se hoch učí
a že má do toho skok, — a neo-
pouštějte ho,“ napomínal serbus.
„Chťel sem ho vystěhovat s nedě-
le, ale protože se učí, a protože
ste krajani tula moji, poseckám
vám. Stejně tý peníze hleděte se-
hnat, pište některému pánoji z
přízeň, ináč bude s Josefem zle!
Aspoň v těch nižších klassách ho
neopouštějte, až vyroste, může se
trádat k pánu Piaristům, příi-
maj někdy, dyž zrouna v kláste-
řích jejich místo. Ale ted' komej
už musím na rathouz, stejné sem
se zdržel. Zkazuju pana Michla po-
zdravovat, — aby nezapomenul.“

Za posledních vět uhladil si Skřivá-
nek vlasy, opásal šavli a nasa-
dil vysokou svou cepici; než mo-
hla Michlová k radám jeho cosi
odpovědět, vyhrnul se ze dveří,
a již jej spatřovala, jak velikými
kroky jde k radnici v rynku. Od-
dechla si; v přítomnosti „Kast-
nárovy deery“ nebylo jí tak úz-
ko; když tato vedle ní usedla, zač-
la důvěřivě jí zeptala: „Ti pá-
ni páteri neboli professori příimaj
mezivá sebe študiósy? A staraj' se
vo ně?“

„Toť! Kolik zdejších se k němu
dalo! Ale berou jen žáky zname-
nité a z vyšších klass. To by si
váš Jozífek stejné eště počkal,
Drašarko!“

„Snad se mi toho dá Pánbu
dočkat, — byl by panem profes-
orem, měl by se dobře na dosmrť,
a Johance by zvoztal dům a ro-
le. Musím to našemu říct, — přeej
sem do tý Litomyšle márně
cestu nevážila! Pánbu to vašemu
zaplat, že si zpomenu,“ vykláda-
la Veronika pohnutě, chytajíc
Skřivánkovu za ruku.

„Jenomej vy si taky zpomeňte,
ať nemám s ním zasej mrzení.
Šecky v Poličce pěkně pozdravuj-
te, dojděte taky k našim, řekněte,
že nám zdraví slouží, že d'oučata
rostou, a Václav dobře se učí. Ať
na nás zasej s něčim pamatují!
Ešli pak, Drašarko, dojděte? Rej-
syste tu měla bejt na noc a vydat
se po ránu.“

„Neč, neč, nebudu vám tu na
vobtěž, pan Skřivánek by se mr-
zel! Dost sem si vodpočala, jenom-
eť co se s Jozífkem sejdú, a vy-
dám se. Třá se svezu, jede for ro-
madu.“

„Po škole bude co nevidět, za-
volám Tekličku, aby vás dovčela,“
nabízela se žena, jsouce ráda, že
krajanka nepřijala nabídky její.
„Je možná, že se s někým strefí-
te!“ Brzy rozléhal se v síni její
hlas, volající nejmenší děvčátko:
Veronika rozvažovala uzel, polo-
žila buchy, veliké jako cibly, na
stolní desku. „Rozdělte se vo ně s
Jozífkem, paní Skřivánková, snad
vám přimou k ehtu,“ nabízela
je servusově ženě a již vstávala
těže se svého místa, sukňe si o-
prašovala a do salupu se oblékala.

„Sak brzo nevydržej, Josef bu-
de vo hladě hnedkom, nedáme-li
mu nást my,“ odmlátila Skřiván-
ková, která se hněvala, že Drašar-
ka ustavičně mluví o buchtách,
které nebyly ani čtené, ani z pří-
liš bílé mouky. „Hdi, Tekličko,
fortnou a paní Michlovou zaved'
ke školám latinským. A potu-

me se vraf, šak bude čtvrtá ho-
dina co nevidět, Josef si maminku
už vopatří.“

„Pánbu naděť a zaplat,“ děko-
vala Veronika ve velikých nesná-
zích, cítil, že i „Kastnárově de-
ery“ stává se nemilým hostem. „Už
se nad tím našim dítětem smiluj-
te, my se taky přičiníme —“
Dodala opěť s pláčem.

„Toť, toť — a šťastnou cestu,“
loučila se Skřivánková zase tro-
chu obměkčena. Vyprovodila jí
přes prah domu, dvěma kamenný-
mi stupni vytvořený, a dívala se
za ní, jak nahřena bere se k
„fortně“, vysokému a překle-
nému schodišti, které náměstíčko
špitálské spojovalo s „horou Oli-
větskou“, jinak i „židovský ko-
pec“ řecenou, kde zbudovaný školy,
kollej a kostel Piaristů a dále
v pozadí v rozsáhlém parku zá-
mek Valdštýnů. „Je stará a špat-
nická,“ pravila sama k sobě. „Že
se vydala! Je k nám přes půl dr-
hý míle! Ze rejš k těm Štursům
nešla — No, pejcha! V těch
Drašarích byla dycky překrutná
pejcha —“ Pobručovala si tak
a podobně, aby přehlúšila v so-
bě výčítku, že sešle ženy neměla
pouštíti.

Veronice se fortnou šlo těžko;
stupňů bylo mnoho, unavenýma
nohama leckde uvázla ve zdvuu vy-
drošeném nebo dřevu vyslanpém
Malá Teklička byla dávno nahoře,
když přučel, zastavuje se še-
dožluté průčelí gymnasia, jež se
zde pjalo do tří pater, ješté uva-
žovala, ve kterém okně se asi její
Jozífek učí. Děvčátko jí volalo, a
ona těžce se opírajíc, zase polo-
temným schodištěm se šplhala.
Když všecka bez dechu došla vý-
chodu, byla oslněna pronikavým
světlem, jež oblévalo prostranství,
na němž Teklička stála, a veliké
budovy kolem něho seskupené. Vy-
padalo to tu velkopanský, vzneše-
ně, překvapoval jí zvláště zámek
se svým rozlehlým cimbuřím,
zed' zahrady s obrovskými socha-
mi, — její manžel jí vždy vy-
kládal, že nad Poličku není, — ne-
nadála se, že uvidí, co doma nevi-
děla.

Holčička vidouce, že se Michlová
stále ohlíží, svítově vysvětlovala
jí všechny budovy a konečně táhla
ji od fortny na levo: „Tady sou
školy, tudy Josef Michl půjde!“

Veronika uviděla v přízemí řa-
du oken, opatřených těžkými mří-
žemi, na střechě baňatou věžku a
pod ní mezi okny prvního patra
sochu svěťce, jenž drží choza za
ruku nejvíce jí upoutala dvojí vra-
ta do gymnasia vedoucí, na nichž
pestrými barvami namalovaný zna-
ky lva a orla. Vypřávala se na ma-
lování, na svěťce ve výklenku
Teklička zavřela hlavou a proho-
dila: „Josef Michl tu bude vě-
dít — je študent!“ A dodala: „Až
bude po škole, vrata se otevrou,
panimámo, a študenti pudou! To
ich bude, — moe, moe, ich bude!
Náš Václav taky!“

Leč, když zaznělo na znamení,
že jest vyučování skončeno, ob-
vyklé zvonění, a vrata se rozevě-
la, chytla Teklička Michlovou za
ruku a táhla jí zpět ke zdem vy-
sokého piaristického kostela; na-
polo jsouce za ni sehována, dívala
se na zástupy studentů k fortně se
hromoucí.

Veronika dívala se také; postře-
hla, že jest těch hochů několik set,
a zalekla se, že mezi nimi svého
Jozífka ani npozná, že hoch vrátí
se nějakou jinou cestou, a jí si
nevšimne. Umínovala si, že si dá
dobrý pozor a prohlédne každou
postavu z pomalovaných vrat vy-
cházející. I viděla nejen hochy,
menší asi desetileté, ale i muže
v dlouhých černých talářech s lí-
nicí a divně usitými rukávky; po-
myslila, že jsou to ti páni páteri
professori, kteří jejího Jozífka učí,
ale pak si zase všimla, že mno-
zí mladí jinoši mají šat zcela po-
dobný, — to jistě professori nej-
sou!

„Václave, Václave,“ septala
za ní Teklička, vykukuje pod
jejím loktem hlavičku: Václav
Kastnárů šel ted' kolem, a děvčát-
ko uchytilo jej za ruku.

„Pěkně tě prosím, Václave, u-
kaž mi našeho Josefa, — vyhlídím
ho! Bojím se, že sem ho už mínu-
la.“

„Parvisti jdou vždycky napo-
sledy, paní Michlová. Podívejte se,
jde tamhle, smeká před panem pre-
fektem, panem páterem Štaškem.“

Veronika podívala se opěť smě-
rem k malovaným vratům; zástup
chlapců ješté nedospělých hlubo-
ce tam smekal před panem v ta-
láru, nevelké postavy, jenž důstoj-
nými kroky bral se jejich stře-
dem ke vedou koleje. Jozífek
byl mezi parvisty z největších, po-
znala jej ihned, a vedle něho i
Hledíkova Tonika a dále jiné ješté
hochy poličské, Burglova Pro-
kopa, Hegrova Jakuba a Trávníč-
ka. Krajané postáli ješté před
gymnasiem, když ostatní študenti
již se rozešli. Veronika, přispěcha-
vši, jak nejrychleji mohla, hovor
jim přetrhla. Řekla jim, že je hned
poznala, že má z nich radost, jak
vyrostli, jak dobře vypadají; ale
aby odpustili, že Josefa nie neu-
žila, že jí půjde kousek vyprovodit.

Studenti jí přáli šťastnou ces-
tu a prosili, jako prvé Skřiván-
ková, aby pozdravila jejich rodiny;
šli pak po Olivetské hoře do-
lou do města, a Veronika se svým
chlapcem před gymnasiem osamě-
la.

„Nepůjdem k Skřivánkom, ma-
minko? Máť ty knížky —“

„Už sem se s něma rozloučila,
Jozífku, a je čas, abych se vydala
dom. Stejně mi tam bylo ouzko
napořád, jako by mě ten strop měl
udusit.“

Josef Michl se ohlédl, nečeká-li
naň Václav Kastnárů; a když vi-
děl, že jsou tu sami, řekl: „Pojd'
me tady po Panských valesch, tu-
dy je na silnici k Poličce nejlíší.“
Vzal matku za ruku a vedl jí ko-
lem kostela a kollej na širokou
cestu, bývalý val, ohraničený s
obou stran šedými, dosti rozdro-
lenými zdi zahrad a posazený tu
a tam stromy a keříky. Bylo tu
stíjně tieho, val sem vzduch plný
svěžešti a vůně; hoch přivínil se
k boku matčině: „Maminko, na
mne u Skřivánků taky všecko pa-
dá, pan Skřivánek mne vyhání za
den třeba dvakrát, hladu mám, a
zkusím, že byste neuvěřila, a v zimě
jsem se učil v pokojíčku, kde
voda mrzla ve džbánku. Rejš jsem
si někdy vyběh' na špitálek a učil
se venku, nebo na valesch — A to
všecko, protože tatínek nechce se
nade mnou smilovat! Kdyby pa-
něť zlatých chťel sebrat, už by
lo líp, už bych tolik huby nedo-
stal!“

„Synáčku, táta by chťel, ale
dyž nemůže! Samý jenom trápení
se na nás žene! A dyť tu tatínek
byl kolikrát, dycky něco s sebou
bral,“ nařikala Michlová a zastavila
se ztrápeně u zdi, za níž šuměly
jasany a lípy.

„Přinesl trochu krup, monky,
mrkve, a když kmoťička kameneč-
ká dala, kousek másla a bochníček
chleba! A Skřivánek čekal peníze!
Taky školní plat jsem kolikrát
neměl připravené, bál jsem se, že
mě ze školy vyženou. Skřivánek
není zlej člověk — ale zadarino
mi oběd dávat nemůže. Maminko,
mám se stejné z tý milosti jednou
za den; když mi bochník chleba
nepošle, jsem ráno a večer vo
hladě.“

„Chudero, chudero,“ hladila jej
Michlová po tváři a po šíji. „Ne-
chala jsem ti u Kastnárovy ty
buchty.“

„Jenom aby tatínek na peňize
pro Skřivánka nezapomenl,“ na-
lehal hoch, a bylo zřejmo, že se o-
bává, aby ony buchty nebyly zase
po dlouhou dobu jediné, čeho z
domova se mu dostane.

„Povídá Skřivánek, že se do-
brě učíš, že tě páni professori chvá-
lejí. Můžeš se, Jozífku, vo fěrjích
vydat do Branný, k strejčkovéj, dá
ti istotně pár rúnskejch, — za-
platíš potoměj Skřivánkom.“ A
když študent neodpovídal, ptala
se dále: „To byl tvůj pan pro-
fessor, ten pan páter, kerým ste
se před školama klaněl?“

„To byl pan páter prefekt; náš
professor páter Adrián je mladší.“

„Viděla sem kolik překrutně
mladejch pánu v těch dlouhejch
černejch sukňích, sou to teda tak-
ky professori?“

„Některí jsou ješté klerikové,
maminko, a študírujou ve vyšších
klassách nebo filosofii, jak se to

jmenuje.“

„Pan Skřivánek říkal, že bys se
moh' k němu taky dát, a že by se
potomej vo tebe starali. To bys
měl po trápení, stal bys se pánem,
a s náma by bylo taky líp. Nevíš,
co zkusíme, — ted' keje zas ta Šler-
ková, — je kuchařkou na faře u
Jihlavě, — posílá nám jedno psá-
ní za druhým, piše, že spoléhala
na tatínka jako na dobrého křes-
tana, nařiká, že si musí něco za-
chovat pro svou starost, a tatínek
že i pacht z její role neplatí. —
Já to pro pláč poslouchat nemů-
žu —“

Dostali se ted' v místa hluchně-
jší, na ulici vedoucí k Benátkám a
pojící se k silnici na Brno; kolem
sloupy na křižovatec šli přes most
a předměstskou ulici dále k mýtu
při silnici Poličské. Zde rozhostil
se kolem nich zase klid; Josef,
jenž dlouhou chvíli nemluvil a jen
matku vodil, aby mezi vozy a vo-
zíčky tudy jedoucími k úrazu ne-
přišla, ted' zase načínal rozpráv-
ku: „Vy se, maminko, utěšujete
tím, co by mohlo bejt až za šlo-
lyk let. Vždyť jsem teprve v par-
vě, eště jsem, jak se patřj, školám
nezvyk, musím se dost přičinovat,
abych vobstál. Eště že jsem doma
v německý škole byl, — ináč bych
tu ničemu nerozuměl — Já
bych, maminko, věděl, kerak si
polepsit: Dejte mne k Štursom na
Lány, je to přeej vlastní tetka,
mají mne tam rádi.“

Hoch podíval se na matku dych-
tivě svýma pěknýma, černýma o-
čima, a tváře se mu zarděly roz-
čilením, co matka odpoví.

„Ty chodíš k Štursom, Jozífku?
Dyby to náš táta věděl! Dyť je
moje sestra Šturska nešťetím naš-
ím vinna!“

„Tetka říká, že se jenom hlá-
sila vo svý právo, a že jí k tomu
moudrý lidi radili. A František,
bratránek, — je už v logie, —
za nie nemůže, — je to pro mne
velká čest, maminko, že se k pa-
rivistům jako na dobrého křes-
tana, nařiká, že si musí něco za-
chovat pro svou starost, a tatínek
že i pacht z její role neplatí. —
Já to pro pláč poslouchat nemů-
žu —“

„Nějní to vše možná, — a ne-
měl bys tam chodit, Jozífku, —
my ich za žádný přátele nepočítá-
me!“

„Už ste s něma nebyla kolik
let; kdybyste jich poznala, jak
sou upřímní, jak ten František je
učený — Maminko,“ študent
zastavil Michlovou a obrátil se k
městu zpět, „vraťte se a pojd'te
k Štursom, zavedu vás. Stejně dnes
domů nedojdte, někde padnete!
Víte, jak tu po Dušičkách byla
sestra Johanka, jak v Dolečkách
za tny do škarpy se dostala, a
jak teprve jarmarečníci druhý den
se jí ujali?“

Leč Veronika nešla s hochem
zpět. Stejně se Johance ničehož
nie nestalo, dojela dobře. Já se ta-
ky s nákou forou strefím, —
Nebráň mi, Jozífku, a nenut mě!“
(Pokračování.)

Pain Expeller

odstraní bolestě při revmatismu,
při lámání v údech, při strženém
kříží, při neuralgii v boku a ne-
uralgie. — Rychle odstraní vše
chnu bolest a stuhlost v kloubech
a ve vsalech. — Jest to znamení-
tý prostředek pro vyvrazení,
chromost a pohmoždění. — Jest
rychlý na vyléčení nastuzení,
chřipky a bolavého krku. — Za-
braňuje ochrnutí, zápalu plíc a bo-
lestem na prsou. — Vyléčí bolení
hlavy a zubů.

4 neb 5 kapek do sklenice vody
učiní znamenitý prostředek na vy-
plachování v ústech.

Na vnitřní užívání (4 kapky do
sklenice vody) jest to výtečný
lék proti zaludečným křečím a
špatnému trávení.

Ten pravý přichází v balíčcích
jak jest zde vyobrazen. Varujte
se před necennými padělky. 25 a
50 centů láhev u lékárníků.

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington st., NEW YORK.

Zasílatelům dobytka

**Pro spolehlivé a poctivé obslužení
zasílejte váš dobytek firmě**

INTER-STATE LIVE STOCK COMMISSION (Incorporated) CO.

v SOUTH OMAHA, - NEBR.

**Jsmo zařadění mezi získatelé nejvyš-
ších cen a náš obchod byl zbudován
jedině na zásluze. ZKUSTE NAS!!**

R. L. REYNOLDS, prodáváč hov. dobytka	CHAS. F. COX, říditel (Manager)
J. R. McPHAIL, prodáváč vep. dobytka	FRANK ROBERTS, prodáváč ovci
JIM DONOHUE, výpomocní prodáváč	ED. O'BANION, výpomocní prodáváč
GEO. ASHBURN, výpomocní prodáváč	JOSEPH TOMES, kasír

PANI J. DONAHUE, v úřadovně.

**V úřadovně jsmo vždy brzo i pozdě.
Tel. v úřadovně (office tel.) South 378**